

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus, Dissapte 21 de Agost de 1897

Núm. 3.347

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.	Ptas.
En provincies trimesstre.	3'50
Extranjer y Ultramar.	7
Anúncis, a preus convencionals.	

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

ÚNICA FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop à la plassa de Catalunya

MALALTS DELS ULLS

Lo **DOCTOR BIADA**, oculista del Hospital del S. C. de Barcelona, ex-
quefe de clinica y ab titol de las universitats de Berlin y Wurzburg, ex-ajudant
dels Drs. Wecker y Landolt de Paris.

Reb en CONSULTA à Reus, tots los diumenges y dilluns de 9 à 12 y de 4 à 5.
Arrabal alt de Jesús, 38, sobre 'l Correu.
Los demés dias à Barcelona, Claris, 44, cantonada à la Gran Via, de 11 à una
y de 4 à 5.

SECCIÓ DOCTRINAL

Las quefaturas

La mort del senyor Cánovas ha provocat, mellor dit, ha plantejat una verdadera crisi en lo funcionament del sistema parlamentari, à causa de las dificultats de la seva successió en la quefatura del partit conservador.

Era una crisi que inevitablement tenia de venir, una crisi prevista, pero pera la qual no estava preparat ningú. Veritat es que també pot ser que no hi hagués preparació possible. Com se vulga que sigui, la mà del anarquista italià ha precipitat los aconteixements; y aquella crisi política de que alguns havian comensat ja à preocuparse temps endarrera, calculant que d'una manera inevitable la tenian de plantejar las desaparicions, un dia ó altre, forsosas, dels dos quefes dels partits monarquichs, s' ha plantejat ja, per lo que al conservador respecta, ab lo crim de Santa Agueda.

En tot país parlamentari oferix dificultats la successió en las quefaturas dels partits. Pera tota agrupació es un contratemps lo cambi de quefe; més, quan se tracta d' agrupacions, quina existencia té una influencia directa en la marcha pública, lo contratemps passa de privat à públich; deixa de ser una dificultat d'ordre interior d'una agrupació determinada pera convertirse en un fet de major ó menor importancia en la vida política general.

Pero en los pochos païssos en que 'l sistema parlamentari, bé ó malament, natural ó artificialment, hi funciona ab la regularitat que proporciona la existencia de dos únichs grans partits que alternan en l' exercici del poder, lo cambi de la quefatura d' un d' ells té major trascendencia encara, perquè suposa, segons la manera com se realisi, dificultats de diferents ordres, y sobre tot lo perill de que desaparegui aquella regularitat, ideal del sistema.

Fins à Bèlgica, fins à Inglaterra, suposa un moment de crisis lo cambi de quefe dels partits. No pocas vegadas, fins efectuantse 'l cambi en condicions normals, aquestas crisis se resolen en detriment, naturalment passatjer à Inglaterra, pero sempre gros dels partits que les sofreixen. Qué més? Sense anarlos à buscar gayre enllà en la historia parlamentaria d' Inglaterra, 'l cambi de la quefatura més recent efectuat en lo gran partit liberal anglés ho demostra prop. La successió del *great old man*, del respectable y respectat Gladstone no pogué ferse en millors condicions; després d' una llarga vida consagrada als interessos públics al sentirse com lo pes dels anys l' anava impossibilitant pera las tasças feixugues del govern, se retirà espontánea, voluntariament de la vida política. Ab temps preparà la seva successió que s' efectua

ab tota regularitat. Com allavors presidia 'l Govern, abandonà son elevat càrrech aconsellant à la Reyna que 'l conferís à son company en lo Ministeri, lord Roseberry, qui fou en efecte nomenat Primer Ministre, adquirint tácitament ab aquest nomenament la quefatura del partit liberal que aquest li regonegué y que encara conserva.

Aquest cambi, no obstant, aquesta successió regular y tranquila fou funesta al partit liberal, que segons los homes més imparcials d' Inglaterra li degué principalment la pèrdua del poder. Privat del prestigi que li proporcionava la quefatura de Mr. Gladstone, 'l partit liberal perdé no poch en la opinió pública; y com allí 'l estat d' aquestas se traduhix realment en las manifestacions del cos electoral, lo partit liberal perdé baix la direcció del comte de Roseberry. Primer Ministre, unas eleccions que potser hauria guanyat seguint en la quefatura y presidencia del Govern l' honorable Gladstone.

Qué no te de succehir, donchs, à Espanya y ab lo partit conservador que no te ni tantols un mitjà Roseberry pera substituhir à en Cánovas? Lo successor d' en Gladstone es un verdader home d' Estat que ja avans de pujar al lloch més alt de la política inglesa s' havia acreditat dirigint la política estrangera, é intervinent ab molt bon sentit y ab falagners resultats en la solució de trascendentalissimas cuestiones obreras: figurinse que han de fer los possibles successors d' en Cánovas, cap d' ells sense prestigi propi com à governants, tots ells sense casi més mèrits que 'l de bons oradors parlamentaris?

Dificil es dir lo que te de passar, porque la solució immediata, segurament fins en lo cas d' aparentar altra cosa, distarà molt de ser definitiva. Cuatre ó cinch personatjes volen ocupar un lloch que cap d' ells pot ocupar: per personalismes no tranzigeixen, pero la veritat es que per més que molts ho deplorin y se n' extranyin, no hi ha motiu pera una altra cosa. Los que s' dolen de la falta de patriotisme y del poch esperit d' unió d' aquestos ó d' aquells polítichs es que no s' han fet càrrech de lo que son avuy los partits madrilenys. Tal com son no pot succehir sino lo que está succehint ab la successió d' en Cánovas, y lo que succehirà 'l dia que desaparegui de la escena política 'l senyor Sagasta. Collas sense ideals y sense diferenciació de principis ni de procediments; agrupacions d' homes que en sa inmensa majoria no tenen més fi comú que 'l de disfrutar del poder, no hi ha entre ells ab prou feynas més llas que 'l personal: es llógich, donchs, que las cuestiones de personas rezesteixin en ells superior importancia. Si preocupés à tots una idea, una aspiració, una fé, se 'ls podria criticar per no sapiguerli sacrificar mesquinessas personals, y fins se podria esperar poch ó molt que aquells, en tots ó en alguns, triomfés d' aquestas; pero si lo principal y casi únich

es la ambició, la vanitat, los interessos personals, y aixó ho sab tothom, qué vol dir parlar de sacrificis ni de patriotisme?

L' interés comú mantenia la cohesió baix lo fet consumat de la quefatura d' en Cánovas, com lo manté avuy encara baix la d' en Sagasta, altre fet consumat. Pero ab la desaparició dels quefes regoneguts se romp la cohesió dels partits madrilenys, porque no es una cohesió natural, sino artificial, no ve d' una comunitat d' ideas, sino d' interessos. Lo patriotisme y las fé poden facilitar molt la elecció d' un home dirigeixi una agrupació à la realisació d' una idea professada ab entussiasme y desinterés: pero quan difícil no es d' acort, quan es un altre 'l fi principal de la agrupació?

Pera trobar nous quefes necessitan los partits actuals ensopegar ab personas quina quefatura convingui als principals personatjes, y aixó es difícil porque à cap dels que hi aspiran li convé la quefatura d' un altre que també hi aspiri. Tots ells preferiran interinament algun polítich de segona fila, sense pretensions ni ambició, que 'ls deixés fer y preparar-se pera una ocasió oportuna: pero aixó es més difícil de lo que sembla per los interessos oposats que hi jugan.

La prova de lo que dihem es que avuy molts conservadors acceptarian la quefatura del general Azcárraga pera seguir en lo poder. Ja ho saben que 'l general que no ha mostrat may ambició política, ni tingut pretensions de quefe del partit ni de colla tantols, no es d' home indicat pera realisar lo programa d' un partit polítich: pero com aquí no s' tracta de programas sino d' interessos, lo únich que s' té en compte es lo càlcul de las majors ó menors ventatjas, segons las conveniencias de cadascú, d' acceptar unas ó altres solucions.

Pero partits aixís, perdudas las personalitats sortints que 'ls han constituhit y portat al poder, no poden viure gayre à no trobar altres homes indiscutibles que puguin sustituhirlos immediatament: per aixó 'ls partits conservador y liberal tal com han estat constituhits durant una vintena d' anys han entrat en lo periodo de la descomposició y de la mort.

LLUÍS DURAN y VENTOSA.

ARTS Y LLETRAS (1)

En pró del Art

Al meu bon amic Ventura Balanyà.

L' art es lliure, una religió a la que cada creient pot rendir-hi culte, com ell senti, porque no ha deixat doctrines ni oracions q' apendre. Inútil es cercar viaranyes que conduheixin al cim, porque no té ni cim ni viaranyes. Es hermós, inmens é imponent com la mar, i com aqueixa, es bell en totes ses manifestacions.

Els veritables artistes aprenen l' art com els moixons a volar, tot-sols, ningú els hi ensenya, i aixecanse i caient, volan moguts pel desitj de poguer anar lluny. L' artista vola també, portat per *qualcom* d' inexplicable que dona força, coratge i fé, aquella fé gran, filla del geni.

(1) Avuy inaugurém aquesta secció, la qual destiném à treballs sobre art y literatura, principalment l' art y la literatura de Catalunya. Podém assegurar à nostres lectors que coloboraran en ella escriptors inteligents y de reputada fama, constituhint una vera tribuna de l' inteligencia de nostre poble.—N. de la R.

Inútil es tota educació; l'art neix com les flors, l'artista com les papallones. Pretendre fer pintors, músics, poetes, encaixonats an els patrons de les acadèmies, es com fer flors y papallones de paper; es fant, sí, però sense fragància, en sense ànima... per això també les obres d'aquells no tindran mes que la bellesa dels aucells dissecats.

En art, no mes pot ensenyar el mestre als deixebles la mica que hi han de material o d'ofici, i res mes. Els que volen fer art anant a raure a preceptes vells i receptes fetes (que no son sinó tràmpe i potingues) lluny d'enaltir-lo el prostituïxen i el fant decaure.

I és que l'art té moltíssim mes d'espiritual i sobre-humà de lo que molta gent creu. ¿A on s'inspirà l'autor de la Venus de Milo? ¿Quí pogué ensenyar al Greco l'originalitat i bellesa que tenen les seves obres? ¿I quí ha fet a Velazquez, Rafael, Goya, Millet, Ticiano i d'altres que foren veritables genis? Tots els mentats foren Mestres, i no obstant del tot diferents l'un del altre ¿Ont sont els motllos que feren tant grans homes?...

L'únic motllo que existeix és l'academia a ont les mes bones disposicions es fant mal-bé, engrillonades pel rutinisme del metode i les formes a que se sotmet el deixeble.

Tota academià per lliure que sigui, duu instinctivament al amanerament, i en sense adonar-sen se pren lo dels altres i perd lo propi. Les obres que surten d'aqueixos centres tendeixen a unificarse, a formar una sola i nombrosa edició d'un quadro en diferents tanyans i caracters, però tots presos del mateix original. Amb aqueixa repetició no sols no s'fa aveng, es va de reculés, s'entolla i es corromp, i es fa un art neutre sense vigor ni robustesa, manco d'ànima del qu'ensurten obres esquifides, i escanyades fetes com un vestita gust del parroquià.

L'actual decaïment no mes és un nuvol que tapa'l sol i l'enfosqueix un moment perquè acabat llueixi mes, és un hivern que ns darà a una eternal primavera plena de bellesa qu'escampará la llum pel mond i farà obrir els ulls als que no hi veuen.

Les arts, com tot, evolucionen i encaminen cap al progrés, no poden esser esclaves, perquè les hi dona el pensament humà qu'és lliure com l'aire. Poseu traves al art y defallirà com el rossinyol tancat a la gabià.

Per aqueixa llibertat, per aqueixa eternal primavera, suspiren, treballon am la ploma, amb el pinzell, els altres, tots eis preestunats qu'estiman i tenen fé en un art verge, nou, sentit, per ells bullir en els llurs cervells, y que s'afanyen en donarli forma, en sense amoïnar-se gens de si s'escau i s'agermana ambe les exigències del art sotmés a mides i reglament. Aquellos son els modernistes, els somniadors, els bojós desequilibrats, com ens diuen aquells amanerats de rancioses idees surtides de rovellats cervells que no volen confessar la llur ignorancia devant de lo que no entenen.

Totes les grans obres les devém estimar, pero mai les tenim d'imitar per bones que siguin. Esser plagiari vol dir esser esteril. Les seves obres no passen a la posteritat, no valen res dins del art, no viuen, es perden i es confonen en el munt anònim, com la fulleraca que arroçega'l vent.

La natura, el mes sabi dels mestres, interpretant la am sinceritat i deixant-se portar de l'impresió qu'a cadascú li causi, es el millor camí, l'únic metode amb el unic que s'arriba al millorament desitjat, d'aqueix art seriós que pareix obres sanes i plenes de vida, producte del esforç del cervell, i no de les habilitats del que fa jogs de mans.

Tinguém fé! aném sempre endevant, en recordem-nos que les grans victories hant costat grans batalles. L'art és una religió, i ha tingut com a tal els seus martres i els seus heroes, i els tindrà sempre, perquè l'home no té de recular mai devant de cap obstaclo, té de morir ferm en els seus propòsits i agafat ane las seves idees. Val mes esser bohemi qu'esclau; tenim d'estimar l'art com els pescadors la mar, malgrat els perills que'l xuclan; aquets a la mar hi troven l'aliment del cos; l'artista en l'art hi trova'l manà de l'ànima.

HORTENSI GÜELL.

(Traduhit per V.)

Reus, Juliol 97.

Sessió del Ajuntament

Baix la presidència del Sr. Alcalde don Francisco Piqué y ab assistència dels regidors senyors Gay, Navás, Alimbau, Nogués, Romero, Pallejà, Jordana, Vergés, Briansó, Quer, tingué lloch la de segona con-

vocatoria, que comensá a un quart de vuit del vespre d'ahir.

Se llegí y quedá aprobada l'acta de la anterior.

Se doná compte de que fet l'extracte de las disposicions insertadas en los Butlletins Oficiais corresponents a la última setmana no'n contenían cap d'interés pera l'Excm. Ajuntament.

Se doná compte d'una comunicació del Sr. Arxiprest de la Parroquial Iglesia de Sant Pere, manifestant que en virtut d'una disposició de S. E. l'Arquebisbe de Tarragona, lo dia 23 a las 9 del matí tindrà lloch en aquesta parroquial solemnes funerals pera l'etern descans de l'ànima de'n Cánovas del Castillo, pera que la Corporació popular passés las invitacions a las entitats que ella cregués oportunas.

A indicació del Sr. Nogués s'acordá que hi podían assistir los senyors regidors que volguessin inclós lo Sr. Alcalde.

S'acordá concedir un mes y mitj de llicencia al regidor D. Joan Abelló y Boada, conforme sollicitava ab escrit de la mateixa fetxa.

Passá a la secció corresponent una comunicació de la Delegació d'Hisenda referent a la que l'Ajuntament li enviá en son temps, acullintse als beneficis de la lley de moratorias.

S'acordá nombrar los individuos vocals que havían de renovarse en la Junta Municipal pera l'actual any 1896-97.

Lo Consistori quedá enterat d'uns estats de las operacions verificadas en las caixas de la Depositaria y Recaudació Municipal.

Se doná compte d'un dictamen de la secció d'Hisenda propositant lo nomenament de varis materifes destinats a la sala de matansa de tocinos del Matadero al objecte d'evitar los abusos que allí's cometen per los cansaladers.

Lo senyor Nogués hi feu una esmena, en lo sentit de que'ls cansaladers que's matan los tocinos ho pugan continuar deixant la tasca de netejarlo als matarifes.

Després d'una discussió molt llarga en la que hi prengueren part los senyors Navás, Vergés, Alimbau, Gay, Jordana y'l senyor Quer qui rebutjá la esmena, per creure que pera evitar las immoralitats s'ha de tallar ab tota energia'ls mals, se passá a votació la esmena, essent desaprobada per 7 vots contra 4, y en consecuenca s'aprobá lo dictamen.

Quedá aprobat lo dictamen de la secció d'Instrucció pública presentant economías per valor d'unas 900 pessetas acordantse elevarlo a la aprobació de la superioritat.

Aixis mateix s'aprobá un altre dictamen de la propia secció fent present que haventse negat a fer obras que garantisin la seva consistencia dels locals que pera escolas Municipals oferia la vehina D.ª Eduarda Elías Folch, l'Ajuntament se declarava deslligat de tot compromís y per tant fer present a dita senyora que podia fer ús d'aquells locals a sa voluntat.

Igualment s'aprobá un altre dictamen de la mateixa secció, denegant las 50 pessetas que sollicitava d'aument a la gratificació que reb lo mestre Sr. Marcó pera pagar son pís, alegant lo precari estat de las caixas del Ajuntament y acordantse de pas rebaixarne 50 de cada mestre que tinga assignada la gratificació de 250 pessetas per aquest concepte, a fi de que tots resultin d'igual qualitat.

S'acordá que'l dictamen passés també a la Comissió provincial.

Quedaren aprobats los dictamens de la secció de Foment donats a las sollicituts de D. Emili Gaya Gambús y D. Pere Monné Domingo.

Se doná compte del dictamen de la secció de Consums emés a la sollicitut de D. Jaume Albafall demanant dipòsit domèstich y en la que hi recaygué fallo contrari als desitjs del interessat.

Lo Sr. Pallejà demaná la paraula, y després de reconeixer lo bon zel dels individuos de la secció, exposá los arguments per los que creya que l'interessat tenia rahó en son prech.

Li contestá'l Sr. Nogués, dihent que la Comissió ja'ls havia tingut en compte qer havélos hi exposat lo mateix Sr. Albafall quan fou cridat devant la Comissió y que no obstant se li negá, porque l'Ajuntament, concedint lo dipòsit li quedaria un déficit per aquest concepte de 12.600 pessetas.

S'aprobá'l dictamen. Y ab la aprobació de varis comptes de particulars acabá'l despaig ordinari.

Lo Sr. Briansó proposá que l'Ajuntament acordés lo pagar l'enterro del soldat que ans d'ahir morí en aquesta ciutat, la seva patria, y que procedia de Filipinas en qual insá clima contragué la malaltia.

Lo Sr. Jordana, digué que ja d'enterros se parlava,

que's paguessin dos que l'Ajuntament ne deu, ó sino porque ho acordava.

Lo Sr. Nogués recordá al Sr. Alcalde que pagués als empleats despedits, y que s'autorisés a la secció de Consums pera nombrar sis vigilants durant la actual época de vermar.

Y com tenia que parlar d'un assumpto al que li requeria sessió secreta, nosaltres l'aixequém, ó millor dit, acabém aquí nostra tasca.

CRÓNICA REGIONAL

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS

del dia 20 d'Agost de 1897

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d'humiditat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER particular
9 m.	757	65		5.7		
3 t.	738	80				Bas

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m.	Sol. 43	19	25	S.		0.3
3 t.	Sombra 32		28	S.	Cir Cun	0.3

En la tarde d'ahir y després del Festival celebrat en la Plassa de Toros, se feu públich lo fallo del Jurat que presidí'l Certamen que tingué lloch a Tarragona lo dia anterior, resultant haver obtingut los tres primers premis, per lo mateix ordre, las societats següents:

- «El Eco Republicano», d'aquesta ciutat.
- «Catalunya Nova», de Barcelona.
- «L'Unió», de Vilaseca.

«El Eco Republicano», tantas vegadas llorejat en quantas ha pres part en aquestas pacíficas llyuytas musicals, en lo Certamen celebrat a Tarragona, ha guanyet lo primer premi.

La seva victoria lluytant contra un coro que venia precedit de tanta fama com «Catalunya Nova» y contra lo que l'anterior vegada per decissió del Jurat hi pujá per demunt, «La Unión» de Vilaseca, té la seva significació é importancia y per lo tant nosaltres entussiasistas com son d'aquestas messas d'obrers que cercan en las horas d'oci la instrucció en lloch de malgastarlas en vicis, avuy novament, nos complayém en donarli la mes entussiasista enhorahona, desitjantli que, com ve fent, may s'adormi sobre'ls darrers llozers obtinguts, ja que la gloria per ella alcançada, tant dins de Catalunya, com fora d'ella, es gloria també pera Reus, nostra estimada ciutat y patria.

Havém tingut lo gust de rebre la visita del il·lustrat historiador tarregoní D. Emili Morera Llauredó. Sa vinguda a Reus está relacionada ab la publicació de sa monumental obra «Tarragona Cristiana», que honorará segurament a nostra provincia'l nom de nostre amic.

Tot recomanant dita obra al públich, prometém ocuparnos mes endevant de son caràcter, al mateix temps que posarem en coneixement del lector los detalls de sa administració en aquesta ciutat, aixis que estiga organizada.

Demá la societat humorística «La Palma» celebrará un lluhit ball de societat. Pera assistir al qual regna molta animació entre'l jovent que'n forma part, feu augurar tot que resultarà una vetlla agradable y divertida en extrém, com todas las que fins aré ha celebrat la naixent associació. Ab la activitat y bon humor que demostran sos socis, promet ser en breu «La Palma» una de las primeras societats de nostra ciutat.

Pel telégrafo ens enterém de que'l barco que conduhia'l president de la República francesa a Russia, ha suferit averias de consideració y ha hagut d'entornarse allá ahont havia sortit. Aquest incident diu que a Fransa constituïx un escándol nacional y una vergonya pel ministre de Marina. Pobrets! si haguesin viscut un quan temps entre nosaltres ja no'n farían cas d'aquestas cosas. Lo mal es que ara haurán d'enviar a buscar a n'en Beranger, perquè ab això d'arreglar desperfectes de barcos s'hi ha topat tant, que ningú hi te la ma tan trencada com ell.

Ahir a las deu del matí, un carro carregat ab nou portadoras de verema que passava pel carrer de Jesús, al anar a embocar lo carrer de Barreras se li trencá'l fuell y caygué de costat sobre'l acera de la part dreta. Apesar de la molta gent que d'ordinari transcorre per

aquell punt, s' ensopégá á caure en un moment en que l' acera estava deserta, evitant aixís que hi hagués cap desgracia personal.

Durant lo dia d' ahir se comentá molt tant á Tarragona com á nostra ciutat la suspensió de la anunciada *corrida* de toros, atribuint dita suspensió á las mes diverses causas. Los que verdaderament sentian dita ordre gubernativa eran los industrials de la vehina ciutat principalment fondistas y cafeters, puig que per tal motiu sigueren molts los que deixaren de concorre á las festas de la vehina capital.

Sembla que á fi de recuperar lo perdut, se pensa ja en organitzar una nova y magnífica *corrida* per la próxima festivitá de Santa Tecla. Com pel que s' veu, l' esperit dels vehins de la capital es atreuer gent, no podrian buscar un espectacle més digné y humá que las corridas de toros, y al mateix temps no tan exposats á suspensions gubernativas?

Los diaris rojo-gualdos venen escandalizats aquests dias de lo que ls está succehint als pobrets soldats malalts que tornan de Filipinas.

Nosaltres poch hi tenim que dir en aixó. Succeheix lo que era de preveure dat lo desballastament que regna en totas las cosas d' Espanya. Fa més d' un any, quan tot eran glorias y músicas, ja ls varem indicar lo temor de que ls que plorarian més amargament foran los que vindrian malmesos de la guerra. Lo que succehí en la anterior ab los abonarés dels soldats no daba lloch á duptes, perquè ni ls homes eran diferents ni diferents los procediments que s' segueixen á Espanya.

La desesperació dels soldats malalts de Filipinas será l' prólech d' altres desesperacions que avuy encara no apuntan. Ja apuntarem aviat; no n tingan dupte de cap mena aquells que s' engrescavan l' any passat y que están á punt per tornarse á engrescar altra vegada.

Ab aygua y foch corren com un llampech las máquinas de carril. Ab entusiasmes irreflexius s' estén més depressa encara la miséria.

Qui s' ho havia de penaar que de Filipinas vinguessen los minyons tant ó més malmesos que de Cuba! Qui ho sabia que al passar pel mar Roig las caloradas acabessin de postrar als dissenterichs!

Per aixó hi havia aquell engrescament quan lo d' en Polavieja. Y s' l lensaren tantas malediccions al govern perque no li va enviar los 30,000 soldats que demanava.

Tenían rebó ls gualdo-rojos de café: es un recreo l' anar á Filipinas.

L' Excm. Sr. Marqués d' Alcañices, President de la Comissió General Permanent d' Exposicions de Madrid, ab motiu de la vinenta Exposició Internacional de Cartells Ilustrats que, patrocinada per la senyora primpessa Edgenia de Oldenburg, está organisant la Societat Imperial pera l' avens de las Arts de Sant Petersburg y que ha d' inaugurar-se en dita ciutat durant lo mes de Novembre vinent; ha dirigit al Foment del Treball Nacional una circular invitant á nostres artistas á que concorrin á dit Certámen. Al mateix temps s' ha rebut un modelo de sollicitud d' inscripció provisional pera concorre á dita Exposició. Lo plasso máxim pera omplir aquesta formalitat es lo de dos mesos, comptats desde l' 6 del áctual mes d' Agost.

En los astillers particulars de La Graña, que están baix la entesa direcció de nostre paisá inginyer de la armada D. Andreu A. Comerma, s' hi ha verificat ab lo mes felís éxit lo l lensament del barco «Don Alvaro de Bazán» construhit en los expressats astillers y l' que nosaltres tinguerem lo gust de veure tot just comensat.

La *Voz de Galicia* de la Corunya s' ocupa del l lensament en los següents termes, molt falaguers pera l' nostre distingit amic:

«A las tres y 35 minuts quedavan zafadas las escoras núm. 1 d' abdos costats del barco, y cinch minuts després lo era la última de las vuyt que lo retenían per banda.

Un minut mes tart, baix la presió de forts cops, eran abatudas las duas claus, é incontinent l' acompanyat pegar del *drau* uos advertia que era colocat lo picader de retinguda.

A las quatre menos quart, esmolat acér trencava la trínca de retinguda y s' feya funcionar el *gato hidráulico* colocat d' antemá en la proa del «Bazán».

La ansietat se tocá ben prompte en franca expansió d' entusiasme al iniciarse lo moviment d' avans del barco, que, majestuós, marxá sobre la bassada fins gronzarse en las tranquilas ayguas lleugerament alteradas al rebrel en son sí.

L' entusiasme se traduheix en vivas, que se confonen ab lo siroll dels cohets y l' xiulet de las sirenas de las embarcacions de vapor, que solcan la bahía, entre los quals vegerem un vaporet que vingué de la Corunya conduhint varis *touristes*.

Dirigiren la maniobra los Srs. Comerca y Cantalejo, secundats per los mestres D. Joseph Ferreiro y Don Joseph Pérez».

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de Consums per diferentas especies, puja la cantitat de pessetas 891.27.

SECCIO OFICIAL

Registre civil
del dia 19 d' Agost de 1897

Naixements
Pilar Torres Vidal, de Domingo y de Francisca.
Matrimonis
Cap.
Defuncions
Sebastiá Givernau Domingo, 35 anys, Plassa de S. Narcís, 17.—Tomás Queralt Poch, 21 anys, Sant Roch, 15.

Matadero Público

Bestiars sacrificats pera l' consum en lo dia d' ahir

Classe	Nº	Kilos.	Grams	Satisfet Pts.	Cts.
Bous	1	205	200	41	04
Badellas	2	200	400	40	08
Bens	52	711		142	20
Cabrits	1	12		2	40
Tocinos	9	553		121	66
				347	38
Despuillas de bestiar de llana y pel				20	38
Total edendo				367	76

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Santa Joana.
CULTS RELIGIOSOS
Parroquia de Sant Francesch
Demá á dos quarts de vuyt del matí tindrà lloch la Comunió general en Nostra Senyora dels Dolors y á dos quarts de cinch de la tarde la funció mensual acostumada á la que seguirá l' octavari de la Assumpció ab las Lletanias y la Salve.
Religiosas de la Divina Providencia
Demá, diumenge, á las vuyt tindrà la Comunió general pera Arxicofradia Teresiana, y farà la plática preparatoria lo Rvnt. P. Antoni Vidal, de las Escuelas Pias. A las sis de la tarde, després del reso del Rosari, se cantarà l' Trissagi, seguirá la meditació y visita, acabant ab la Reserva de S. D. M.
Sant de demá.—Sant Timoteo.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Rof
Representant: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	64.52	Filipinas	
Exterior	80.77	Aduanas	96.50
Amortizable	79.	Cubas 1886	96.37
Fransas		Cubas 1890	79.75
Norts	21.65	Obs. 6 0/0 Fransa	93.50
Exterior París	62.06	Obs. 3 0/0 »	51.
París	31.20	Londres	33.05

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paisos.

BOLSA DE REUS

Cotisations realizadas en lo dia d' ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	64.53	Fransas	
Exterior	80.81	Cubas vellas	96.57
Colonial		Cubas noves	79.75
Norts	21.60	Aduanas	96.64
Obligacions Aduanas	93.12	Oblig. 3 0/0 Fransas	94.06
		Filipinas	94.
PARIS			
Exterior	62.	Norts	
GIROS			
París	31.20	Londres	33.05

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 19

Vapor espanyol «Amalia», de 242 ts., de Cette, ab bocoyos buyts, consignat als senyors Vda. y Nebot de P. Ferrer Mary.

Vapor espanyol «Cabo San Martín», de 1213 toneladas de Marsella y escalas, ab tránzit, consignat á don Marián Peres.

Vapor rús «Tirania», 1210 ts., de Cette y escalas, ab tránzit; lo despatxan los Srs. Boada germans.

Despatxadas

Vapor «Amalia», pera Vinarós, ab tránzit.

Vapor «Cabo San Martín», pera Bilbao y escalas ab tránzit.

Vapor «Tirania», pera Helsingfors, ab vi.

Pol. gol. «Joven Anton» pera Barcelona, ab tránzit.

BARCOS A LA CARGA

Pera Gothenburg, Copenhagen, Stóckolm, Christiania, Bergen, Malmö, Helsingborg, Norrköping, Gelle, Sundswall, Stettin, Dánzig, Koeninsberg, Libau, Riga y demás ports de Saecia, Noruega, Dinamarca, Alemania y Russia, sortirá l' dia 23 lo vapor «Adolph Meyer», que despatxan los Srs. Boada germans.

Pera Copenhague y demás ports del Báltich estará á la carga sobre l' 24 ó 25 d' Agost lo vapor «A. N. Hansen», consignataris senyors Viuda y Nebot de P. Ferrer y Mary.

Pera Génova sortirá lo dia 26 d' Agost lo vapor «Unione», que despatxan los senyors Casaseca y Terré.

ANUNCIOS PARTICULARES

TRASLADO

La pasteleria y Confiteria

LA CONFIANZA

C. XIPELL

S' ha trasladat desde la casa que ocupava en la plassa de Prim cantonada al Arrabal de Santa Anna, á la mateixa plassa de Prim número 7, á causa de las continuas exigencias del amo de la casa en que estava instalada.

En lo nou local, se proposa continuar servint á sos parroquians y al públich en general ab l' esmero que to acreditada la casa «LA CONFIANZA».

REUS.—Plassa de Prim, 7.—REUS.

Telogramas particulares de «Lo Somaten»

Tarragona, 20, 6:50 tarde.

Acaba de ferse públich lo fallo del Jurat.

Primer premi, per unanimitat del Jurat «Eco Republicano». Espectació en lo públich.

Segon premi, «Catalunya Nova» de Barcelona.

Molts coristas protestan.

Tercer premi, «La Unión» de Vilaseca qui l' rebutja.

Lo pregoner fa públich que l' membre del Jurat senyor Wehils presentá vot particular á la concessió del darrer premi.

Se senten aplausos.

Tarragona, 20, 7:05 vespre.

Lo desfile dels coros no ha pogut verificarse.

Conegut lo fallo, la major part de societats han sortit á la desbandada.

La Plassa de Toros bullía de valent y no més s' oían vens de protesta y molts insults al Jurat y coristas premiats en los dos primers.

Tarragona 20, 7:50 vespre.

Al sortir de la plassa de Toros la societát «Catalunya Nova» y ja á la Rambla, s' han topat ab altres coristas, essent apedregada per aquets últims.

Tres coristas barcelonins han resultat ab feridas.

Lo públich sensat protesta d' aquell acte de salvatjisme.

Lo director Sr. Morera es molt visitat y felicitat per sos amichs y admiradors.

Tarragona 20, 11:45 nit.

La primera part del Concert que «Catalunya Nova» dona en la societát «Ateneo» es acabada.

Ha cantat la pessa «Los Segadors» y l' públich entusiasmat li ha tributat la més franca ovació.

La distingida concurrencia que omplena la sala-teatre passa la vetllada deliciosament.

En Morera, aquesta nit se nos ha presentat en tot lo que val: es un gran mestre, puig la seva batuta dirigeix als setanta individus que componen lo coro, com si fossin un home sol que possehis las tres vens.

Ma felicitació més sincera.

X. X. y X.

Imp. de G. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y 3.ª.
 8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
 12'11 t. mercancías, segunda y tercera.
 1'57 t. correo (per Vilanova).

De Barcelona á Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
 9'46 m. (per Vilanova).
 15'8 t. per id.
 1'39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus á Mora

9'33 m.—1'04 t.—3'40 t.—7'19 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'21 m.—8'00 m.—12'02 t.—6'04 t.—7'36 n.

De Reus á Tarragona

8'30 m.—9'47 m.—2 t.—7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m.—12'25 t.—4'30 t.—8'20 n.

De Reus á Lleyda

8'40 m.—5'23 t.

De Lleyda á Reus

5'50 m.—3'50 t.

De Reus á Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Tarragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona,

8'30 m.

De Barcelona (per Tarragona)

8'30 m.

De id. directe 10'30 t.

De id. id. 1'30 t.

De id. ab la correspondencia extranjera

(per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7'30 t.

De Madrid y Zaragoza 2'30 n.

De Lleyda y Huesca 7'30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Noviembre y 15 y 19 de Deseembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administraci6 lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refor3 a Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.

Pera id. á las 2'00 t.

Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m

Pera id. id. id. (per idem) á las 2'00 t.

Pera Tarragona, directe á las 7'00 n.

Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8'00 m.

Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1'00 t.

Los pobles servits per peat6ns á las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que 's deposita en los bussons després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Biblioteca Regionalista

Llibreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIÓ CATALANA

- «Lo Catalanisme», per Valenti Almirall, 10 rals.
- «Quadros», per Emili Vilanova, 2 "
- «La Dida», per Joseph Feliu y Codina, 2 "
- «Cartas Andorranas», per Joseph Aladern, 2 "
- «Costums típicas», per id., 2 "
- «Alcover», monografía, per id., 2 "
- «Poésias», per Manel Mariné-lo, 2 "
- «Oda á Barcelona», per Jascinto Verdager, 4 "
- «Lo Pl de las tres branques», per id., 2 "
- «L. Aglenya», per Ramon Masifern, 4 "
- «Croquis Pirenencs», per J. Massó Torrents, 12 "
- «La Fada», per id., 2 "
- «Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó, 2 "
- «Anant pel mon», per Santiago Russinyol, 16 "
- «Les Cr6niques catalanes», per Gabriel Turell, 12 "
- «Obres catalanes», per Joseph Ixart, 20 "
- «Poésias», de Joan Maragall, 8 "
- «Alades», per Emili Guanyabens, 8 "
- «Fruclidor», drama, per Ignaci Iglesias, 8 "
- «Montalba», per Bosch de la Trinxeria, 12 "
- «Quan jo era noy», per A. de Riquer, 20 "

- «Música vella», per E. Doris y Bonaplata, 12 "
- «Figura y paisatge», per Narcís Oller, 12 "
- «Tascant per les Serres», per J. Pons y Masaveu, 12 "
- «Espectres», per Enrich Ihsen, 8 "
- Obras dramáticas de la biblioteca del «Teatro Regional», á meytat de preu.
- «Cansons Catalanas», harmonisades per Enrich More-ra, han sortit:
- «Sant Ram6n», 2 rals.
- «Plany», 2 "
- «El Maquidá», per Brunet y Bellet, 4 "

SECCIÓ CASTELLANA

- «España tal cual es», per Valenti Almirall, 8 rals.
- «Patria y Región», per Salvador Golpe, 12 "
- «Un ensayo de Regionalismo», per Joan Mañé y Flaquer, 2 "

SECCIÓ GALLEGA

- «Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde, 5 rals.
- Ademés están á la venda diferentes obras de celebrats literats catalans, castellans y extranjeris.

Las verdaderas aguas minerales

—DE—

VICHY

del Estat francés son los manantiales

VICHY-HOPITAL (est6mach)

VICHY-GRANDE-GRILLE (fetje)

VICHY-CELESTINS (vias urinarias)

Se ven en las principales farmacias y droguerías y en los dip6sits d' aguas minerales. Pera evitar tota clase d' abusos y substituciones los consumidores deuen sempre demanar y exigir lo nom del manantial.